

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisiei Economie, Buget și Finanțe

AMENDAMENT

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

(Nr. 32 din 07.02.2024)

În conformitate cu prevederile art.59 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797-XIII din 2 aprilie 1996, prezint următorul amendament:

1. **La Articolul I** se completează cu punctele 5-7 după cu urmează:

1. Punctul 5 „La articolul 7, alineatul (3) litera j) se abrogă”
2. Punctul 6 „La articolul 8, alineatul (5) se completează cu lit. c) cu următorul cuprins: „asigurarea evaluării conformității și certificării produselor conform domeniului de acreditare”.
3. Punctul 7 „La articolul 40, alineatul 2, sintagma „Metodologia de calcul al plăților pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio” se substituie cu textul „Plățile pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio, expertiză și evaluare a conformității produselor conform domeniului de acreditare”.

2. Articolul III va avea următorul conținut:

Articolul III – Legea privind Programul de rambursare a TVA pentru producătorii agricoli nr. 337/2022 Publicat : 23-12-2022 în Monitorul Oficial Nr. 413-425 art. 764), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La art. 2, lit. a) după cifra „2022” se completează cu cuvintele „în cazul solicitării rambursării TVA pentru perioada stabilită la art. 6 lit. a) sau pe parcursul anului 2023 în cazul solicitării rambursării TVA pentru perioada stabilită la art. 6 lit. b)”

2. Art. 4 alin. (3) se va expune într-o nouă redacție, după cum urmează
„Suma totală rambursată pentru perioada stabilită la art. 6 lit. a) nu poate depăși suma TVA destinată deducerii pentru perioada fiscală ulterioară reflectată în declarația privind TVA pentru perioada fiscală decembrie 2022, iar pentru perioada stabilită la art. 6 lit. b) nu poate depăși suma TVA destinată deducerii pentru perioada fiscală ulterioară reflectată în declarația privind TVA pentru perioada fiscală decembrie 2023.

Nota de argumentare:

1. În cazul modificărilor propuse la legea 241/2007 amendamentul are ca scop crearea cadrului normativ favorabil întru menținerea activităților de evaluare a conformității în domeniile EMC și echipamente RADIO.

Urmarea modificărilor intervenite la Legea nr. 241/2007 prin Legea nr. 207/2023 pentru modificarea unor acte normative (fortificarea autorității de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice și sincronizarea termenului de valabilitate a licențelor de utilizare a frecvențelor radio), a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 1038 din 21.12.2023 cu privire la reorganizarea prin fuziune (absorbție) a Instituției Publice Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio (IP „SNMFR”) și la modificarea unor hotărâri ale Guvernului conform căreia Instituția Publică Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio (persoană juridică absorbită) se reorganizează prin fuziune (absorbție) cu Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI), persoană juridică absorbantă.

Conform prevederilor actelor normative sus-numite, totalitatea drepturilor și obligațiilor persoanei juridice absorbite (IP „SNMFR”) trec, integral la persoana juridică absorbantă. Totodată, urmare acestor modificări, a fost creat un vacuum legislativ și practic, privind prestarea serviciilor de evaluare a conformității și certificării echipamentelor de comunicații electronice, or normele de tehnică legislativă impun o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare asigură elaborarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară.

Astfel, modificarea dată urmează să contribuie la asigurarea continuității proceselor de evaluare a conformității și certificării echipamentelor de comunicații electronice, precum și la diminuarea costurilor la evaluarea produselor sale pentru producătorii locali. Neasigurarea continuității acestei activități riscă să creeze bariere în creșterea numărului de producători autohtoni și dezvoltarea industriei din Republica Moldova întru-cît producătorii locali ar fi nevoiți să-și testeze produsele în afara țării suportînd cheltuieli majore.

Subsecevent, este de menționat că potrivit art. 174 din acordul de asociere UE-RM <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22014A0830%2801%29&from=EN>, există angajamentul Moldovei față de UE, privind semnarea ACAA (Agreement on Conformity Assessment and Acceptance of industrial products/Acordul privind Evaluarea Conformității și Acceptarea Produselor Industriale).

Clauzele principale ale ACAA se referă la posibilitatea producătorilor din Republica Moldova de a-și certifica produsele în țara de origine, cu ulterioara acceptare și recunoaștere a rezultatelor evaluării conformității naționale, precum și comercializarea pe teritoriul comunitar. Astfel, încheierea unui ACAA bilateral privind anumite sectoare și produse are ca obiectiv facilitarea accesului produselor industriale din Republica Moldova la piața internă a UE și invers.

Informația referitor la țările din care provin producătorii echipamentelor certificate:

Nr	Țara	Anul 2021	Anul 2022	Anul 2023
1	Corea de Sud	102 (23%)	94 (23%)	84 (22%)
2	China	104 (24%)	59 (14%)	71 (19%)
3	Japonia	60 (14%)	90 (22%)	27 (7%)
4	Statele Unite ale Americii	63 (15%)	50 (12%)	75 (20%)
5	Marea Britanie	9 (2%)	11 (3%)	11 (3%)
6	UE	60 (13%)	79 (19%)	65 (16%)
7	Altele (Brazilia, Mexico, Singapore, etc.)	28 (6%)	31 (7%)	46 (12%)
8	Moldova	7 (2%)	3 (1%)	2 (1%)
	Total	435	417	381

Existența unei posibilități la nivel național de evaluare a conformității pe domeniul EMC și RADIO susține piața internă a producătorilor de echipamente electronice prin oferirea testelor și încercărilor acreditate și recunoscute internațional la un preț accesibil. Sursele financiare acumulate contribuie și susțin dezvoltarea serviciilor de evaluare a conformității în Republica Moldova.

Pe lângă aceasta, se notează că, în ultimii 3 ani, serviciile de evaluare a conformității produselor au fost prestate în proporție de peste 90% solicitanților externi, iar aceasta denotă că Republica Moldova are potențial de a deveni un HUB internațional de certificare a produselor electronice, ceea ce va duce la îmbunătățirea climatului investițional și imaginii țării în domeniul tehnologic.

Exemple de instituții ale statului care combină funcții de evaluare a conformității (încercări de laborator a produselor) și supravegherea pieții în țările membre UE sunt următoarele:

- Communication Regulation Authority (Lithuania) – efectuează teste pentru supravegherea pieții produselor din domeniile EMC și RADIO și prestează servicii de testare în scopul evaluării conformității produselor <https://www.rrt.lt/en/equipments/conformity-testing/tests-order/>

- National Communication Authority (ANACOM, Portugal) - efectuează teste pentru supravegherea pieții produselor din domeniile EMC și RADIO și prestează servicii de etalonare a echipamentelor de măsurare și servicii de testare în scopul evaluării conformității produselor <https://www.anacom.pt/render.jsp?contentId=3657&languageId=1>

- National Authority for Consumer Protection (ANPC, Romania) – efectuează supravegherea pieții produselor nealimentare și în același timp stabilește și percepe taxe și tarife pentru efectuarea de analize, încercări, expertizări, certificări de laborator, alte servicii prestate în condițiile legii <https://anpc.ro/directia-general-a-larex/>.

Mai mult ca atât, în procesul de transpunere a prevederilor Codului European de comunicații electronice, echipa de experți din cadrul Eu4Digital nu a identificat existența unei abordări omogene în Uniunea Europeană cu privire la încredințarea autorităților de reglementare a competențelor legate de funcțiile de certificare. Domeniul este deschis unui proces decizional de către statele membre respective.

De asemenea, amendamentul vine să alinieze legislația națională cu legislația relevantă a UE, în special Codul european al comunicațiilor electronice, prin fortificarea autorității de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice.

Reamintim ca Legea 207/2023 a fost adoptată pentru fortificarea independenței autorității de reglementare ținând cont de prevederile Codului European de comunicații electronice care în Art.42 alin. (1) prevede ca Statele membre pot permite autorității competente să impună taxe pentru drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau

pentru drepturile de a instala infrastructuri pe, deasupra sau sub proprietățile publice ori private care sunt utilizate pentru furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice, precum și de facilități asociate care asigură utilizarea optimă a acestor resurse. Statele membre se asigură că astfel de taxe sunt justificate în mod obiectiv, sunt transparente, nediscriminatorii și proporționale în ceea ce privește scopul lor și iau în considerare obiectivele generale ale directivei.

În cazul în care furnizarea de comunicații electronice se bazează pe resurse publice a căror utilizare este supusă autorizării specifice, statele membre ar trebui să poată acorda autorității competente pentru emiterea respectivei autorizări dreptul de a impune o taxă în scopul de a asigura utilizarea optimă a resurselor respective, în conformitate cu procedurile prevăzute în prezenta directivă.

Regimul taxelor administrative nu ar trebui să denatureze concurența sau să creeze obstacole în calea intrării pe piață. Un sistem de autorizare generală face imposibilă impunerea unor costuri și taxe administrative în sarcina întreprinderilor individuale, cu excepția acordării drepturilor de utilizare a resurselor de numerotație, a spectrului de frecvențe radio și a drepturilor de instalare a infrastructurii. Toate taxele administrative aplicabile ar trebui să fie conforme cu principiile care reglementează sistemul de autorizare generală. Este de menționat că, în conformitate cu procedurile prevăzute în directive, taxele se formează nu în baza unei metodologii, dar ținând cont de anumite principii de estimare a acestora.

În felul acesta, legislația UE apreciază plățile pentru dreptul de utilizare a resurselor limitate drept taxe administrative similare taxelor de reglementare impuse întreprinderilor care trebuie să acopere în total doar valoarea reală costurile administrative ale autorităților naționale de reglementare suportate.

Taxele pentru drepturile de utilizare a frecvențelor trebuie să reflectă nevoia de a asigura utilizarea optimă a acestor resurse, acestea trebuie să fie justificate obiectiv, transparente, nediscriminatorii și proporționale în raport cu scopul urmărit.

Scopurile urmărite de autoritățile de reglementare sunt:

Asigurarea neutralității tehnologice: Tarifele ar trebui să fie neutre din punct de vedere tehnologic, adică să nu favorizeze sau să discrimineze anumite tehnologii sau servicii de comunicații electronice. Aceasta permite operatorilor să aleagă tehnologiile care sunt cele mai potrivite pentru nevoile lor și pentru cerințele pieței.

Eficiența utilizării spectrului: Tarifele ar trebui să reflecte gradul de utilizare a spectrului într-un mod eficient, astfel încât să încurajeze utilizarea optimă a resurselor limitate de frecvențe radio. Acest lucru poate include tarife care variază în funcție de intensitatea utilizării spectrului în diferite zone geografice sau în diferite intervale de timp.

Transparența și predictibilitatea: Autoritățile de reglementare încearcă să mențină tarifele transparente și previzibile pentru operatorii de rețele de comunicații. Acest lucru permite operatorilor să își planifice investițiile și să își gestioneze costurile în mod eficient.

Promovarea concurenței: Tarifele ar trebui să fie stabilite într-un mod care să promoveze concurența pe piață și să împiedice formarea monopolurilor sau a pozițiilor dominante pe piață.

Flexibilitatea și adaptabilitatea: Tarifele ar trebui să fie flexibile și să poată fi ajustate în funcție de schimbările din industrie, evoluția tehnologică și obiectivele de politică publică. Aceasta permite autorităților de reglementare să răspundă la dinamica pieței și să asigure un cadru reglementar care să fie adecvat și relevant în timp.

Prin aplicarea acestor principii și altele similare, autoritățile europene de reglementare în comunicații electronice încearcă să creeze un mediu reglementar care să promoveze inovația, investițiile și concurența pe piața comunicațiilor electronice, în beneficiul consumatorilor și al economiei în ansamblu.

Autoritățile europene de reglementare în comunicații electronice utilizează diverse principii pentru formarea tarifelor de utilizare a frecvențelor radio. Aceste principii sunt menite să asigure un echilibru între nevoile operatorilor de rețele de comunicații și obiectivele de politică publică în ceea ce privește utilizarea eficientă și echitabilă a spectrului radio însă, reieșind din scopurile și principiile sus enumerate, acestea nu se bazează neapărat pe o metodologie de calcul a plăților care se formează strict pe evaluare a performanțelor operaționale ale autorității de reglementare.

Tariful pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio poate fi individualizat prin luarea în considerare a mai multor factori, printre care:

Banda de frecvență: Anumite benzi de frecvență pot fi mai solicitate sau mai puțin solicitate în funcție de cerințele industriilor și aplicațiilor. Tariful poate varia în funcție de disponibilitatea și cererea pentru anumite benzi de frecvență.

Intensitatea utilizării: Tariful poate fi ajustat în funcție de gradul de utilizare a spectrului într-o anumită zonă geografică sau într-un anumit interval de timp. Zonele cu utilizare intensivă a spectrului ar putea avea tarife mai mari pentru a reflecta cererea crescută.

Tipul de serviciu furnizat de operator: Tariful poate varia în funcție de tipul de serviciu sau de aplicație pentru care este utilizat spectrul. De exemplu, tarifele pentru spectrul utilizat în comunicațiile mobile pot diferi de cele pentru spectrul utilizat în tehnologiile wireless pentru internetul lucrurilor (IoT).

Politici și reglementări: Tariful poate fi influențat de politicile și reglementările impuse de autoritățile de reglementare.

Concurența pe piață: În cazul în care există mai mulți operatori care concurează pentru utilizarea aceleiași benzi de frecvență, tariful poate fi influențat de dinamica pieței și de nivelul concurenței.

Există o abordare principial diferită între stabilirea tarifelor administrative și stabilirea unor plăți bazate pe costuri. Astfel, taxele administrative variază în funcție de contextul și obiectivele specifice ale autorității care le impune bazându-se pe principii de echitate, transparență, eficiență economică, progresivitate, previzibilitate și eficiență administrativă în timp ce o metodologie de calcul al plăților, deși se poate baza pe aceleași principii se construiește pe procedee de identificare și categorisire a costurilor, colectarea datelor, alocarea costurilor, determinarea modului în care costurile sunt alocate serviciului, calcularea costurilor unitare, analiza și evaluarea costurilor, rata de rentabilitate ș.a..

Astfel, este necesar de menționat că ANRCETI ca autoritate de reglementare nu este prestatoare de servicii și deci nu are obligația să țină contabilitatea costurilor de producție. Astfel, pentru executarea atribuțiilor și competențele sale legale, aceasta nu trebuie să elaboreze un nomenclator a serviciilor publice prestate sau o metodologie de calcul a tarifelor pentru acestea, care să conțină componente de calculare a costurilor operaționale asimilare prestării unor servicii publice.

Ținând cont de aceste circumstanțe, adoptarea unei metodologii de calcul a plăților pentru utilizarea spectrului de frecvențe nu ar putea răspunde tuturor obiectivelor și principiilor sus descrise, iar aceasta ar putea compromite procesul de reglementare și monitorizare continuă a utilizării eficiente a spectrului de frecvențe de după reorganizare a celor două instituții.

Se reiterează că, autoritatea de reglementare nu desfășoară activități de prestări servicii și să calculeze costul serviciilor prestate cu delimitarea pe perioade de calculație.

În consecință, plățile pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio sunt asimilate plăților de reglementare urmând a fi stabilite de autoritatea de reglementare asigurându-se că acestea sunt justificate în mod obiectiv, sunt transparente, nediscriminatorii și proporționale în ceea ce privește scopul lor și iau în considerare obiectivele generale ale Legii 241/2007. Menționăm că, în conformitate cu prevederile art. 12 ale Legii 241/2007, Agenția anual, pînă în data de 15 noiembrie, își formează bugetul pentru anul următor, iar pînă în data de 31 martie, Agenția prezintă Guvernului un raport financiar, care se publică în presa centrală. Acest mecanism asigură pedepplin controlul rezonabilității și proporționalitatea taxelor ce urmează a fi stabilite de către ANRCETI, astfel încât acestea să asigure exclusiv finanțarea activităților autorităților naționale de reglementare, după cum este prevăzut în recitalul 100 al Codului European de comunicații electronice.

Mai mult ca atât, în procesul de transpunere a prevederilor Codului European de comunicații electronice, echipa de experți din cadrul Eu4Digital nu a identificat existența unor Metodologii de stabilire a tarifelor de către autoritățile de reglementare din UE, principiul de bază pentru justificarea mărimii acestor tarife fiind cel expus mai sus.

2. În cazul modificării legii 337/2022 privind Programul de rambursare a TVA pentru producătorii agricol argumentul urmărește creșterea numărului de beneficiari ai Programului, precum și înlăturarea unor coliziuni juridice care nu permiteau atingerea în plină măsură a scopului legii sus-menționate.

Alexandr TRUBCA
Deputat în Parlament